

Separoimalla saa lisätilaa lietealtaaseen

KARI SALONEN

Käsittely helpottaa myös varsinkin sikatilojen peltojen fosforiongelmaa. Iso osa fosforista jää kuiva-aineeseen, joka on helppo kuljettaa kauemmas.

YLÖJÄRVI (MT)

Urakoitsija **Tero Savella** pitää kiirettä. Sateisen kesän ja syksyn jälkeen moni lietesäiliö on ääriään myöten täynnä. Jos lisätilaa ei löydy tilan ulkopuolelta, yksi keino saada lisää allastilaa on separointi eli lannan kuiva-aineen erottaminen nesteestä.

Reiskoneen separointilaitteisto kulkee rekan kyydissä ympäri maata. Päivässä pystytään käsittelemään 400–800 lietekuutiota, lantalajista ja koostumukselta riippuen.

Tilauksessa on uusi laitteisto, jonka teho on kaksinkertainen. ”Tämä on toiminut hyvin sikatiloilla, mutta nautatiloilla se on hiukan tehoton”, Savela sanoo.

Tällä hetkellä noin 60 prosenttia Savelan tilauksista liittyy lisätilan tekemiseen lietealtaaseen.

Kun lietteestä erotetaan kuiva-aine, altaaseen saadaan helposti lisätilaa ainakin kuu-kauden lannalle.

Tehokkainta työ on, jos lietettä voidaan siirtää altaasta toiseen. Silloin kiintoaineen poisto vähentää nautanlietteen tilavuutta 20–25 prosenttia. Sianliete on nestepitoisempaa: sen tilavuus pienenee 10–15 prosenttia.

Homma toimii, vaikka altaita olisi vain yksi. ”Kun nestejäte palautetaan takaisin lietealtaaseen, nautanlietesäiliöön saadaan lisätilaa 15–20 prosenttia”, Savela kertoo.

Kuiva-aine voidaan lastata suoraan peräkärryyn. Massa voidaan varastoida betonilaatalle, jos sellainen tilalta löytyy, tai patteroita pellolle.

Patterointiin vaaditaan lupa, mutta niitä saa Savelan kokemuksen mukaan helposti.

”Separoinnin yleistymistä ajatellen lannan patterointisäädöksiä saisi jatkossakaan kohtuuttomasti kiristää”, Järki-Lanta-hankkeen vetäjä **Kaisa Riiko** korostaa.

» Kun liete separoidaan, iso osa fosforista jää kuiva-aineeseen.

Ratkaisuja ravinne- ja kuljetuspulmiin

Separoinnista on kiinnostunut moni muukin kuin ne tilat, joilla lieteallas on täyttymässä.

Varsinkin sianlietteessä on niin runsaasti fosforia, ettei sitä pystytä levittämään tilan lähipelloille kovin suurilla määrillä. Lietteen kuljetus kauas taas on kallista ja epärationaalista. ”90 prosenttia lietteestä on vettä. Sitä kulkee Suomen teillä kumipyörien päällä valtavia määriä”, Riiko sanoo.

Kun liete separoidaan, iso osa fosforista jää kuiva-aineeseen. Sitä on helppo kuljettaa kauemmas tilalta, eikä kuljetusta tarvitse hoitaa kiireaikaan.

Jäljelle jäävän nesteen levitysmäärää lähipelloille voidaan nostaa, kun fosforirajat eivät enää tule niin äkkiä vastaan.

Kuiva-aineelle saattaa jatkossa löytyä rahanarvoisia markkinoita, Riiko arvioi. Lannoitusvaikutuksensa lisäksi se parantaa maan humuspitoisuutta ja pieneliöstö- ja mikrobitoimintaa.

Osa asiakkaista on kiinnostunut nimenomaan kuiva-aineen maanparannusvaikutuksesta, Savela vahvistaa. ”Tiloilla on rai-voita, joille halutaan humusta.”

Osa sikatiloista hakee Savelalta apua myös lietteen lajittumisen aiheuttamiin levitysongelmiin.

”Haluttiin kokeilla uutta menetelmää”

Viime viikolla Savelan laitteisto pyöri **Suvi Rajalan** ja **Esa Kortteen** Sammatin tilalla Ylöjärvelä.

Täällä kyse ei ollut lietealtaiden täyttymisestä, sillä allastilaa isolla lypsykarjatilalla riittää. Isäntäväki kertoo haluavansa testata uutta menetelmää.

Tero Savela (oik.) esittelee lietteestä erotettua kuiva-ainetta Kaisa Riikolle. Taustalla Janne Kinnunen.

Sammatin tilalla lietettä syntyä melkoisia määriä, ja uusien menetelmien kokeilu kiinnostaa.

Tero Savelan separointilaitteisto kulkee rekan lavalla.

Esa Korte kertoo, että separointi sujuu nyt paremmin kuin keväällä, sillä laitteistoon on tehty pieniä muutoksia.

”Reiskoneen laitteisto kävi meillä jo viime keväänä, mutta silloin homma oli vähän teho- tonta”, Korte toteaa. Tilan liete on roboteista ja ruokinnasta joh- tuen normaalia jäykempää.

Nyt separointilaitteiston täyttöpumppu ja pumppauslinja ovat suuremmat, joten työ sujuu.

Sammatin tilalla lanta menee pääasiassa levityssopimuksen tehneille tiloille, joilla on liet- teen sijoitustakaus. Työn hoitaa urakoitsija. Vastaanotta- jat maksavat kuljetus- ja levitys- kulut.

Lannan vastaanotosta kiin- nostuneita olisi nykyistä etääm- mälläkin, ja separointi voisi olla siihen yksi ratkaisu.

Lanta parantaa maata ja satoja

Rajalan mukaan naapurustossa on paljon entisiä kotieläinti- loja, joilla lannan merkitys on huomattu hyvin pian karjan lähdettyä. Moni kommentoi, että ilman lantaa kasvustot ovat huonomman näköisiä ja sadot heikkenevät.

Rajala on itsekin huomannut lannan vaikutuksen vuokramail- la, jotka eivät ole sitä aiemmin saaneet. ”Nurmi kasvaa nope- ammin tiheimmäksi.”

Kun jo lietalannalla on hyviä vaikutuksia maan kasvukuntoon, siitä irrotettu kuiva-aine vaikut- tais todennäköisesti tehokkaam- min.

SATU LEHTONEN